

KODUKINDLUSTUSE HEA TAVA

Kodukindlustuse hea tava on osa kindlustusteenuse heast tavast. Tava selgitab mõisteid ja Eesti kindlustusturu tavapärasest praktikast. Hea tava kirjapanemisel lähtutakse õigusruumist ning turu ja teenuste tavapärasest arengust.

Hea tava järgimine toetab üksteisemõistmist, ausat ja vaba konkurentsi ning eriarvamuste lahendamist.

Hea tava ei piira kindlustusandja õigust pakkuda kindlustusteenust enda valitud tingimustel ja viisil. Kindlustusandja hüvitab kahju kindlustuslepingu tingimuste alusel ning hea tava neid ei asenda.

SISUKORD

1	KODUKINDLUSTUS	3
2	KINDLUSTUSLEPINGU SÕLMIMINE.....	3
3	KINDLUSTATUD ESE.....	4
3.1	Hoone	4
3.2	Hoone osa	5
3.3	Kodune vara ehk isiklikud esemed	6
3.4	Kinnisvara omaniku või valdaja vastutus, laiemalt eraisiku vastutus	6
3.5	Üürniku ja üüritud kindlustus	7
3.6	Muud kindlustuskaitseid	7
3.7	Esemed, mida ei kindlustata	7
4	KINDLUSTUSJUHTUM.....	7
4.1	Nimetatud riskidega kindlustus	8
4.2	Koguriskikindlustus	9
5	KINDLUSTUSSUMMA	10
5.1	Ehitise (hoone või rajatise) kindlustussumma	10
5.2	Koduse vara kindlustussumma	11
5.3	Vastutuskindlustuse kindlustussumma	11
6	OMAVASTUTUS.....	11
7	OHUTUSNÕUDED	11

8	KAHJUD, MIDA EI HÜVITATA.....	12
9	TEGEVUSED PEALE KAHJUJUHTUMIT	14
10	NÄITED ERINEVATEST OLUKORDADEST	15
10.1	Näited kahjust, mille tekkimine ei ole ootamatu	15
10.2	Näited kahjust, mille tekkimine ei ole äkiline	17
10.3	Näited pisivigastustest ja iluvigadest	18
10.4	Looma tekitatud kahju.....	18
10.5	Üürikorterina kasutava eluruumi kindlustamise üksikasjad	18

1 KODUKINDLUSTUS

Kodukindlustusega kindlustatakse eluruume, eluruumide juurde kuuluvaid ehitisi, kodust vara ja vastutust teistele tekitatud kahju eest. Kindlustusandjad kasutavad kodukindlustuse sünonüümina erinevaid nimetusi: näiteks kodu koguriskikindlustus, eluaseme kindlustus, eluaseme ja koduse vara kindlustus, eraisiku varakindlustus, eluruumikindlustus.

Hooneid ja muud vara, mida kasutatakse ettevõtluses, ei kindlustata tavaliselt kodukindlustusega, vaid ettevõttekindlustusega. Kui eluruume kasutatakse osaliselt ka ettevõtluseks, näiteks töökojana, ilusalongina vms, siis tuleb sellest kindlustuslepingu sõlmimisel kindlustusandjat teavitada. Samuti tuleb näiteks lühiajaliseks väljarentimiseks (vt ka p 10.5) kasutatava eluruumi kindlustamisel sellest tegevusest kindlustusandjat teavitada, et kindlustusandja saaks pakkuda sellele tegevusele vastavat kindlustusteenust.

Kodukindlustuse kindlustuskaitse ei pruugi hõlmata riske, mis tulenevad tegevusest, mida eluruumides tavaliselt ei tehta ja mille kohta kindlustusandja ei oska lepingu sõlmimisel teavet küsida. Selline tavatu tegevus eluruumides on näiteks arvutipargi pidamine krüptoraha kaevanduseks, küpsetiste valmistamine nende turustamise eesmärgil vms.

Siintoodut rakendatakse ka kindlustusteenustele, millega kindlustatakse inimeste muud vara, näiteks ostetud kaupu (ostukindlustus), nutitelefone (seadmekindlustus, nutikindlustus). Seda eeldusel, et vastav osa heast tavast on olemuslikult rakendatav.

2 KINDLUSTUSLEPINGU SÕLMIMINE

Kindlustushuvi selgitamise ja kindlustuslepingu sõlmimise üldine tava on kirjeldatud [kindlustusteenuse heas tavas](#).

Kindlustusandja selgitab välja kliendi kindlustushuvi ja nõudmised lepingule ning tutvustab talle lepingu tingimusi, et klient saaks teha teadliku otsuse, selgitades muu hulgas:

- mis on ja mis ei ole kindlustatud
- milliste sündmuste puhul kahju hüvitatakse ja milliste puhul mitte
- millises ulatuses kahju hüvitatakse
- millised on kliendi kohustused, et kindlustuskaitse oleks kehtiv

Kindlustusandja soovib enda pakutavate kindlustuslepingute hulgast sellist lepingut, mis vastab kliendi kindlustushuvile ja nõudmistele kõige paremini.

Kindlustusleping sõlmitakse tavaliselt kliendi esitatud andmete alusel. Kindlustusandja ei vaata kindlustatud eset enne lepingu sõlmimist enamasti üle. Kindlustusandja nõudmisel tuleb kliendil esitada fotod kindlustatavast varast või muu materjal, mis näitab kindlustatava vara seisukorda.

Kui kindlustusandja sõlmib lepingu või hindab kindlustusriski automaatselt andmekogudest päritud andmete põhjal, siis nende andmete õigsuse eest vastutab klient üksnes juhul, kui need andmed olid lepingu sõlmimisel kliendile mõistlikult näha ning klient sai neid andmeid lepingu sõlmimisel üle kontrollida ja täpsustada.

Näiteks, kui lepingu sõlmimisel leiab kindlustusandja kindlustatava ehitise suletud netopinna ja kandekonstruktsioonide materjali liigi riiklikust registrist ning kasutab neid andmeid kindlustusriski hindamiseks, siis neid saab käsitleda kindlustusvõtja esitatud andmetena siis, kui kindlustusvõtja tähelepanu juhitakse andmete üle kontrollimise ja täpsustamise vajadusele. Kindlustusandja küsitud ja kliendi esitatud andmete alusel otsustab kindlustusandja, kas ta soovib vastavat riski kindlustada ja määrab kindlustusmaks. Kui kliendi esitatud andmed ei ole tõesed, on kindlustusandjal õigus vähendada kindlustushüvitist või keelduda kahju hüvitamisest.

Kindlustusandja küsib kliendilt enne lepingu sõlmimist teavet oluliste asjaolude kohta, mille alusel hinnata kindlustusriski ja otsustada, kas leping sõlmida.

Kindlustusandja eeldab, et klient esitab ka ilma küsimiseta teabe, mille vastu on kindlustusandjal arusaadav huvi ja mis mõjutab oluliselt tema otsust kindlustuslepingu sõlmida. Selline on teave, mille küsimist lepingu sõlmimisel kõikidelt lepingu klientidelt ei ole mõistlik eeldada. Näiteks:

- *kindlustatud eset kasutatakse tootmiseks või teenuse osutamiseks, näiteks on kodukeldris puutöökoda, kodus pakutakse iluteenuseid*
- *eluruumi kasutatakse lühiajalise üüripinnana, sh näiteks külaliskorterina*
- *eluruum vajab kindlustuslepingu sõlmimisel kapitaalremonti*
- *eluruum on ehitusjärgus või sellele tehakse kapitaalremonti*

Kindlustusandja eeldab, et klient on teda teavitanud kindlustuslepingu sõlmimisel antud teabe muutumisest. Kui klient jätab muutusest teavitamata, siis võib kindlustusandja vähendada hüvitist või keelduda kahju hüvitamisest.

Näiteks tuleb kindlustusandjat teavitada, kui muutub kindlustatud hoone kasutusviis: pidevalt asustatud eluhoonet hakatakse kasutama üksnes ajutiselt (näiteks hakatakse elamut kasutama suvekoduna), sõiduki hoidmiseks kasutatud garaaži seatakse sisse puidutöökoda vms.

Samuti tuleb kindlustusandjat teavitada enne ehitus- või remonditööde algust.

Kindlustuslepingu sõlmib tavaliselt kindlustusvõtjana eluruumi või vara omanik. Näiteks üürikorteri puhul on tavaline, et korteri omanik on kindlustanud korteri ja selles asuva vara, mida üüratakse koos korteriga. Üürnik sõlmib oma vara kindlustamiseks eraldi kindlustuslepingu.

3 KINDLUSTATUD ESE

Kindlustatud ese on kindlustuslepingus märgitud ese: hoone, hoone osa, kodune vara, hoone valdaja vastutus.

Kindlustuslepingu sõlmimisel peab olema üheselt mõistetav, mis on kindlustatud ja mis ei ole kindlustatud. Muu hulgas on kindlustuslepingus märgitud:

- kindlustuskoht (aadress või piirkond, kus vara on kindlustatud)
- kindlustatud eseme liik (tavaliselt: hoone; hoone osa; kodune vara; kinnisvara omaniku või valdaja vastutus)
- hoone või rajatise täpsustus, kui sama kindlustuslepinguga on kindlustatud mitu hoonet või rajatist, näiteks eramu, kuur, abihoone vms

Välditakse kindlustatud eseme nimetamist eksitava üldmõistega "talu", "kodu" vms, mille puhul ei ole üheselt selge, millised hooned ja muud esemed on kindlustatud. Kui sellist üldnimetust kasutatakse, siis eeldatakse, et kindlustatud esemeks on kindlustuskohas kõik esemed, mis ei ole kindlustuslepingus välistatud.

3.1 Hoone

Kodukindlustusega kindlustatud hoone on tavaliselt eramu, abihoone, kõrvalhoone vms. Hoone on väliskeskkonnast katuse ja teiste välispiiretega eraldatud siseruumiga ehitis.

Hoone on kindlustatud tervikuna.

Näiteks on koos hoonega kindlustatud:

- *põrandale liimitud vaipkate, sisseehitatud valgustid, sanitaartehnika, terrass*
- *hoonet teenindavad kommunikatsioonid kuni kinnistu piirini või liitumispunktini, sõltuvalt sellest, kumb on hoonele lähemal (näiteks vee-, kütte-, gaasi-, elektri-, sidekommunikatsioonid)*
- *hoonet teenindavad targa kodu seadmed, kütteseadmed ja energialahendused, sh päikesepaneelid ja maakütteseadmed, kui need ei täida muu hulgas võrku müüdava elektrienergia tootmisfunktsiooni ning neid saab lugeda üksnes konkreetse kindlustatud hoonega seotuks. Oluline on tähele panna, et*

tavaliselt on selliste seadmete kindlustamisel lepingus eritingimused, näiteks eraldi kindlustussumma või riskid, mille vastu kindlustus kehtib

Koos eramuga võivad olla kindlustatud ka kõik rajatised kinnistul (näiteks piirdeaed, lipumast, katusealune), ilma et neid oleks kindlustuspoliisil eraldi nimetatud. Samas võib kindlustuslepingu tingimuste järgi olla kokku lepitud, et rajatised on kindlustatud üksnes siis, kui need on kindlustuspoliisil märgitud. Rajatiste osas võib lepingus olla kokku lepitud eraldi kindlustussumma.

Kindlustuslepingus on kokku lepitud, kas ja mis ulatuses on koos hoonega kindlustatud sisseehitatud mööbel ja mööbliga integreeritud tehnika, näiteks köögimööbel, garderoobisisustus, vannitoamööbel. Ka siin on näiteks integreeritud tehnika puhul oluline lepingut sõlmides tähele panna, mis riskide vastu kaitse kehtib, kui tehnika on kindlustatud vaid koos hoonega.

Kindlustuslepingut sõlmides selgitab kindlustusandja, millised hooned ja rajatised on kindlustatud.

Tavaliselt on iga kindlustatud hoone kindlustuslepingus eraldi märgitud.

3.2 Hoone osa

Enamasti kindlustatakse hoone tervikuna. Hoone osana kindlustatakse hoone neid osi, mida saab üheselt piiritleda, näiteks paarismaja osa, ridaelamu boks, korteri siseviimistlus, korteriomand.

Hoone osa kindlustamisel selgitab kindlustusandja kliendile, millised osad on kindlustatud ja millised mitte.

Paarismaja osa või ridaelamu boks

Kindlustatud on paarismaja osa või ridaelamu boks tervikuna, sh teise osa või teiste boksidega ühised konstruktsioonid (näiteks ühine vahesein) tervikuna. Hoone ühised tehnoseadmed, mis ei paikne kindlustatud hoone osas (näiteks osa küttesüsteemist vms), on kindlustatud sellises osas, mis vastab kliendi mõttelisele osale kogu hoonest.

Paarismaja osa või ridaelamu boksi kindlustamisel ei ole vahet, kas tegu on korteriomandi või eraldiseisvate kinnistutega.

Korteri siseviimistlus või korteriomand

Kui kindlustatud esemeks on korteri siseviimistlus, siis on kindlustatud üksnes eriomand, st kindlustatud on korteri siseviimistlus, aknad, ukSED, sanitaartechnika, kommunikatsioonid korteris, korteri juurde kuuluv panipaik jmt. Kindlustatud ei ole korteriomani ke kaasomand, näiteks hoone kandvad konstruktsioonid (sise- ja välisseinad, vahelaed, katus jmt), trepikoda jmt.

Kuigi korteri aknad ja korteri välisuks ei ole reeglina eriomand, siis loetakse need tavaliselt koos korteriga kindlustatuks. Juhul, kui juhtumi tagajärjel tuleb asendada või remontida kortermaja mitmed aknad ja ukSED, näiteks ulatusliku tulekahju korral, siis hüvitab vastava kulu korteriühistu varakindlustus.

Kui kindlustatud esemeks on korteriomand, siis on lisaks eriomandile kindlustatud ka korteriomani ke kaasomand sellises osas, mis vastab kliendi osale (korteri üldpinna osa kõikide hoone korterite üldpinnast).

Kui korteriomani kud on kindlustanud hoone ühisosad (näiteks ühistu kaudu), siis on asjakohane kindlustada vaid korteri siseviimistlus. Kui ühisosa ei ole kindlustatud, peaks kindlustatud esemeks olema korteriomand, vt sel teemal [täpsemat selgitust siit](#).

Kuigi korteri välisuks, aknad, sh rõdu aknad ja klaasid, võib lugeda korteriomani ke kaasomandi osaks, on need kindlustatud ka juhul, kui kindlustatud on üksnes korteri siseviimistlus.

Osa kaasomandist

Eelistatud on olukord, kus kaasomandis olev hoone on kindlustatud tervikuna ühe kindlustuslepinguga. Kui siiski sõlmitakse kindlustusleping kaasomandi mingi osa kindlustamiseks, peab lepingus olema üheselt määratud, milline konkreetne osa ehitisest on kindlustatud.

Kindlustusvõtja ei saa nõuda kaasomandi osa kindlustamist.

3.3 Kodune vara ehk isiklikud esemed

Kui kodune vara on kindlustatud, siis on enamasti kindlustatud kõik kindlustuskohas elavale inimesele kuuluvad või tema kasutuses olevad asjad, mis on kodus tavapärased, v.a hooned, rajatised ja punktis 3.7 nimetatu.

Näiteks on ülaltoodud juhul erandiks üürikorteris üürnikule kuuluvad asjad, kui kindlustusvõtja on korteri omanik. Sellisel juhul ei ole üürnikule kuuluvad asjad kindlustatud.

Tööriistade ja seadmete puhul tuleb hinnata, kas need asjad ja sellises koguses on kodus tavapärased või mitte.

Näiteks ei ole kindlustatud kindlustusvõtja lähedase vara, kui ta ei ela kindlustuskohas.

Näiteks ei ole kindlustatud sõbra jalgratas, mis on kindlustuskohta üksnes hoiule jäetud.

Kodune vara on kindlustatud kindlustuslepingus märgitud kindlustuskohas või maa-alal. Asjad, mida kasutatakse tavapäraselt väljaspool kodu, on harilikult lepingus kokkulepitud tingimustel kindlustatud kogu Eestis.

Kindlustuslepingus on kokku lepitud, mis summa ulatuses on kindlustatud väljaspool kodu kaasaskantavad asjad.

Näiteks, kui kolite suveks maakoju ja võtate linnakodust teleri kaasa, siis see teler ei ole maakodus kindlustatud.

Kindlustuslepingu tingimustes on määratud, kas ja millistel tingimustel on kindlustatud eramu hoovis, kortermaja panipaigas, rõdul vm olevad asjad.

Eramu, paarismaja või ridaelamu boksi ja selles asuva vara kindlustuslepinguga on koduse vara hulgas kindlustatud ka asjad, mida tavaliselt hoitakse õues, näiteks batuut, robotniiduk, grill jmt.

Äsja soetatud asi on kindlustatud koduse vara hulgas alates kindlustusvõtja valdusse saamisest, st enne kindlustuskohta jõudmist. Näiteks e-poest tellitud kaup on koduse vara hulgas kindlustatud alates hetkest, kui kindlustusvõtja on selle pakiautomaadist välja võtnud.

3.4 Kinnisvara omaniku või valdaja vastutus, laiemalt eraisiku vastutus

Kinnisvara omanik või valdaja vastutab kolmandale isikule tekkinud kahju eest, mis tuleneb kinnistu, ehitise või selle osa valdamisest.

Kui vastutus on kindlustatud ja näiteks korterist alguse saanud uputus rikub alumise naabri lae või eramu krundil kasvav puu kukub naabri autole, siis kannab kindlustus naabritele tekitatud kahju korteri- või majaomaniku eest.

Kui kodukindlustuse leping hõlmab vastutuskindlustuse kaitset, siis võib see kaitse piirduda üksnes kinnisvara omaniku või valdaja vastutuskindlustusega või olla ka laiem – näiteks katta pereliikmete vastutuse kogemata tekitatud kahjude eest Eestis, Euroopas või kogu maailmas. Samuti võib kaitse sisaldada lemmiklooma omaniku vastutuskindlustust.

Lepingut sõlmides tuleb arvestada, et eraisiku vastutuskindlustuse kaitse reeglid võivad olla erinevad, st võivad esineda piirangud tegevuste, hüvitava kahju, kahju toimumise aja ja piirkonna osas.

Näiteks on vastutuskindlustuse puhul tavaline, et ei hüvitata

- kahju, mille hüvitamist saab nõuda kohustusliku kindlustuse alusel
- mittevarealist kahju
- tahtluse või raske hooletuse läbi tekitatud kahju

Kui lepingus on ette nähtud vastutuskindlustuse kindlustusjuhtumi nõuetest teatamise aeg ja nõuete esitamise periood, siis see tähtaeg ei tohiks olla ebamõistlikult lühike. Nõuetest esitamise teatamise periood võiks kattuda kindlustuslepingust tulenevate nõuete aegumistähtajaga ja olla kolm aastat.

3.5 Üürikulu ja üüritulu kindlustus

Kindlustuslepingus võib olla kokku lepitud

- ajutise elukoha üürikulu kindlustus. Kui kindlustusjuhtumist tingitud remondi- või ehitustööde tõttu ei saa kodus elada, siis hüvitab kindlustusandja kahjustunud koduga samaväärse elamispinna üürimise kulu

Selle kindlustuskaitse puhul on lepingus kokku lepitud, mis summa ulatuses või mis perioodi jooksul vastavat kulu hüvitatakse.

- üüritulu kindlustus. Kui kindlustusjuhtumist tingitud remondi- või ehitustööde tõttu jääb väljarenditava elukoha üüritulu saamata, siis hüvitab kindlustusandja selle vastavalt lepingus kokkulepitud reeglitele

Kui valitud on mõlemad kindlustuskaitse, siis sama juhtumi puhul tuleb valida, kas nõutakse ühe või teise kulu hüvitamist. Näiteks, kui üürimiseks kasutatav kodu saab kahjustada, siis saab kindlustusvõtja valida, kas kindlustus hüvitab ajutise elukoha üürikulu kahjustunud korteri üürnikule või üüritulu kahjustunud korteri omanikule.

3.6 Muud kindlustuskaitse

Kindlustusandjad võivad pakkuda lähtuvalt kliendi soovist ja kindlustusvajadusest hulka erinevaid kindlustuskaitseid, nende tingimused on erinevad ning lähtutakse lepingus kokkulepitust. Näiteks on sellised lisakaitseid: nutiseadme kindlustus, ehitusvigadest tingitud kahjude kindlustus, üürniku tekitatud kahju kindlustus, tehnosüsteemide rikke kindlustus, pingekõikumise läbi tekkinud kahju kindlustus, sademete läbijooksu kindlustus.

Kui klient ei ole lepingut sõlmides vastavat kaitset valinud, siis kindlustusleping selle kahju hüvitamist ei hõlma.

3.7 Esemed, mida ei kindlustata

Kindlustuslepingu tingimustes on määratud esemed, mis ei ole kindlustatud.

Tavaliselt ei ole kindlustatud esemeks näiteks haljastus, sh puud, põõsad, muru, lilled jmt; loomad; toiduained; joogid; sularaha; pangakaardid; dokumendid; käsikirjad; joonised; arhiivid; mudelid; väärtpaberid; loteriipiletid; tarkvara; igasugune informatsioon, sh salvestatud andmed; laskemoon; lõhkeained; mootorsõidukid ja nende haagised; põllumajandusseadmed; õhu- ja veesõidukid; maapinnas; aia- ja põllusaadused; vette ehitatud rajatised; tänavasillutis ja teed.

Tavaliselt ei ole kindlustatud esemeks ka kollektsioonid, kunstiteosed, väärisesemed, hobidega seotud esemed, kui nende esemete arv või väärtus on tavapärasest suurem.

Kindlustuslepingus võib olla kokku lepitud, et kaitse all ei ole teatud esemed teatud vanusest alates.

Näiteks võib olla lepingus kokku lepitud, et kaks või enam aastat vana mobiiltelefon ei ole kindlustatud koduse vara hulgas. Samuti võib olla kokku lepitud, et viis või enam aastat vana kütteseade ei ole kindlustatud sisemise rikke vastu.

Seadme vanust arvestatakse alates selle uuena ostmise ajast. Kui see ei ole teada, siis püütakse seadme infost leida aeg, mil see konkreetne seade toodeti. Kui ka seda ei ole võimalik kindlaks teha, siis loetakse seadme vanuseks aeg, mil alustati seadme vastava mudeli turustamist.

4 KINDLUSTUSJUHTUM

Kindlustusjuhtum on kindlustuslepingus nimetatud äkiline ja ettenägematu sündmus, mille toimumisel kindlustusandja hüvitab kahju.

Äkiline ja ettenägematu on sündmus, mis leiab aset ootamatult ehk äkiliselt ja mille toimumist või sellest tingitud kahju ei saa klient mõjutada ning selle toimumine kindlustusperioodil ei ole kliendile teada.

Näiteks võib arvata, et seadme purunemine sisese rikke tõttu on ettenägematu siis, kui see toimub seadme tavalise eluea jooksul eeldusel, et seda on normaalselt hooldatud. Selle näite puhul tuleb arvestada, et seadme sisemine rike ei pruugi olla ka koguriskikindlustuse kaitses või rakendatakse hüvitamisel muid piiranguid.

Näiteks ei ole ettenägematu ehk ootamatu see, kui

- katuselt lume alla lükkamise käigus lõhutakse katusel kangiga jäätunud lund ning selle tegevuse käigus purustatakse katusekate
- vannis käies läheb vesi üle vanni ääre ning voolab tuppa, kahjustades toa parketti
- avalikus kohas järelevalveta jäetud kallis fototehnika varastatakse
- talvel kütteta jäetud majas külmuvad torud

Näiteks ei ole äkiline see, kui

- pikaajaliste vastavate tingimuste, näiteks toru lekke või muul põhjusel ruumi kogunenud niiskuse tõttu tekib hallitus
- torustikus või seadmes tekib kattlakivi
- läbimädanenud talade tõttu vajub inimene läbi põranda. Põranda purunemine on küll äkiline, aga selle algpõhjuseks olnud talade läbimädanemine ei ole äkiline
- peale korteri akende vahetamist tekib korterisse puuduliku ventilatsiooni tõttu hallitus
- parkett kulub tavalisel kasutamisel korteri välisukse juures

Näited vt punkt 10.1 ja 10.2.

Kindlustuslepingus on määratud kindlustatud riskid kindlustatud esemete lõikes.

4.1 Nimetatud riskidega kindlustus

Nimetatud riskide kindlustuse puhul hüvitab kindlustusandja kindlustuslepingus kokkulepitud äkilisest ja ettenägematust sündmusest tekkinud kahju. Kodukindlustuse tavalised nimetatud riskid on tuli, torustiku leke, torm, üleujutus, vargus, röövimine, vandalism.

Kindlustatud riskide valiku teeb klient.

Tuli. Kindlustusandja hüvitab tulekahjust põhjustatud kahju, sh tahma- ja suitsukahjustused; plahvatuses tingitud kahju, tule kustutamisest tekkinud kahju.

Tulekahjuks loetakse lahtist tuld, mis on süttinud väljaspool selleks ettenähtud kollet või on sealt väljunud ja suudab omal jõul levida, ohustades keskkonda.

Selle kindlustusrisiki alt hüvitatakse ka pikselöögi otsetabamuse (pikse ja kindlustatud eseme vahetu kontakt, mis tekitab silmnähtavaid purustusi või põhjustades tulekahju) läbi tekkinud kahju. Piksest põhjustatud ülepinge tõttu tekkinud kahju enamasti tulekindlustuse riski alt ei hüvitata.

Tulekindlustuse juhtumiks on ka juhitava õhusõiduki (lennuk, kopter) või drooni alla kukkumisel tekkinud kindlustatud eseme purustused või tulekahju. Kui kindlustatud esemeks on droon ise, siis selle allakukkumisel tekkinud kahju tulekindlustuse alt ei hüvitata.

Torustiku leke. Kindlustusandja hüvitab hoone torustikust või sellega ühendatud seadmest ootamatult välja voolanud vedeliku tekitatud kahju.

Torustik ja seadmed on näiteks vee- ja kanalisatsioonitorustik, kütte- ja jahutussüsteemi torustik, kraanid, radiaatorid, torustikuga ühendatud jahutusseadmed, pesumasin jmt.

Näiteks hüvitatakse ka korterile tekkinud kahju, mille on põhjustanud naaberkorteris asuvast torustikust ootamatult välja voolanud vedelik.

On tavaks, et ei hüvitata purunenud torustiku või seadme asendamist või remonti. Samuti ei hüvitata kanalisatsioonisüsteemist ootamatult välja voolanud vedeliku tekitatud kahju, kui juhtumi algpõhjus on väljaspool seda kinnistut, kus asub kindlustatud ese.

Kindlustusandja väldib kindlustuskaitse nimetust "veekahju", sest see on eksitav. Veekahju puhul ei ole kindlustuskaitse eelkirjeldatust laiem, st ka veekahju puhul ei hüvitata kahju, mis on tekkinud katuse läbijooksust, avatud aknast sisse sadanud vihmast, hoonesse imbunud vihmast ja lumesulamisveest.

Torm. Kindlustusandja hüvitab tormist tekkinud kahju. Tormi loetakse kahju põhjuseks siis, kui kahju iseloom ja ilmajaama andmed või kõrvalolevate esemete kahjustused viitavad võimalusele, et tegu oli tugeva tuulega.

Kui tuginetakse ilmajaama andmetele, siis loetakse tormiks tuult, mille kiirus võis kindlustuskohas olla vähemalt 18 m/s.

Enamasti hüvitab kindlustusandja ka vihmast ja lumest tekkinud kahju, mis on omakorda tingitud sellest, et torm lõhkus hoone. Vihmast ja lumest tekkinud kahju ei hüvitata siis, kui torm ei ole hoonet lõhkinud.

Tormi tagajärjel tekkinud ülepingest või voolukatkestusest tingitud kahju tavaliselt ei hüvitata.

Üleujutus. Kindlustusandja hüvitab looduslikust üleujutusest tekkinud kahju. Tegu on loodusliku üleujutusega, kui loodusnähtusest tingitud vesi on tunginud äkiliselt ja ettenägematult hoonesse, v.a juhul, kui vesi on tunginud hoonesse läbi avade, mille klient oleks pidanud sulgema.

Näiteks hüvitatakse kanalisatsioonisüsteemi kaudu väljast hoonesse, sh keldrisse tunginud vedelikust tekkinud kahju, kui selle põhjuseks on looduslik üleujutus.

On tavaline, et hüvitamisele ei kuulu kahju, mille puhul vesi on liikunud üksnes allpool maapinda ja tunginud hoonesse.

Kui kliendile on teada, et vesi tungib aeg-ajalt hoonesse (näiteks igakevadise suurvee ajal vms), siis ei ole tegu ettenägematu sündmusega ning sellist kahju tavaliselt ei hüvitata.

Vargus või röövimine. Kindlustusandja hüvitab vargusest tekkinud kahju, kui asja varastamiseks pidi varas asjani jõudmiseks kõrvaldama tõkke (lukustatud ukse, suletud akna, seinä vms). Hüvitatakse ka röövimisest või taskuvargusest tekkinud kahju.

Hoone välise osa vargusest tekkinud kahju hüvitatakse, kui hoonel on valitud kindlustusriskiks vargus või vandalism.

Taskuvargusest tingitud kahju hüvitatakse siis, kui lepingus on kokku lepitud, et vastavad asjad on ka väljaspool kodu kindlustatud.

Kui varas tungib hoonesse lukustamata ukse või sulgemata akna kaudu, võib kindlustusandja keelduda kahju hüvitamisest, sest tavalised ohutusnõuded eeldavad uste lukustamist ja akende sulgemist.

Vandalism. Kindlustusandja hüvitab vandalismist tekkinud kahju. Vandalism on kolmanda isiku tahtlik tegevus, mis on suunatud asja rikkumisele või hävitamisele.

Asja tahtmatut rikkumist või hävitamist ei loeta vandalismiks ja seda kahju tavaliselt vandalismi kaitse alt ei hüvitata. Näiteks, kui naaber korteri remondi käigus puurib kogemata augu läbi seinä nii, et teise naabri sein saab kahjustada, siis hüvitab kindlustus selle kahju juhul, kui on valitud koguriskikindlustuse kaitse.

4.2 Koguriskikindlustus

Koguriskikindlustuse puhul hüvitab kindlustusandja äkilise ja ettenägematu välise sündmuse tõttu tekkinud kahju, mille hüvitamine ei ole kindlustuslepingus välistatud (vt punkt 8). Vaatamata nimetusele koguriskikindlustus ei hüvitata kõiki kahjusid. Kindlustuslepingu sõlmimisel juhivad kindlustusandja kliendi tähelepanu juhtumitele, mille puhul kahju ei hüvitata. Kindlustusandja hoidub teenuse esitlemisel kõikide kahjude hüvitamise rõhutamisest. Koguriskikindlustus ei tähenda seda, et kindlustatud on nii hoone kui ka kodune vara.

Kindlustusandja kasutab teenuse nimetusena *koguriskikindlustust* või ka muud laiale kindlustuskaitsele viitavat nimetust (näiteks *Maxi*, *Super*, *Tervik* vms) vaid teenuse puhul, millega kindlustatud riskid on laiemad, kui on nimetatud punktis 4.1.

Tavaliselt hüvitatakse koguriskikindlustuse kaitse puhul ka näiteks:

- *ülepingest või voolukatkestusest tekkinud kahju*

- *kanalisatsioonisüsteemist ootamatult välja voolanud vedeliku tekitatud kahju, kui juhtumi algpõhjus on väljaspool seda kinnistut, kus asub kindlustatud ese*

Kindlustusandja võib pakkuda koguriski kindlustuse põhimõttel toimivat teenust, mille kaitse on kitsam heas tavalisest. Sellisel juhul väldib kindlustusandja selle teenuse nimetamist koguriskikindlustuseks.

5 KINDLUSTUSSUMMA

Kindlustussumma on rahasumma, mis on kindlustusjuhtumi korral kindlustusandja poolne maksimaalne väljamaksusumma, millest peetakse kinni omavastutus. Kindlustusandja hüvitamiskohustus ei ole suurem kui tekkinud kahju.

Tavaliselt määratakse kindlustussumma iga kindlustatud eseme kohta. Kindlustussumma võib olla määratud

- kokkuleppega, mille kohaselt kindlustussumma on võrdne kindlustatud asja kindlustusjuhtumieelse väärtusega (kindlustusväärtusega) või
- kindlustuslepingu sõlmimisel kokkulepitud numbrilise väärtusena.

Kindlustuslepingu tingimustes võib olla kokku lepitud, et kindlustussumma väheneb väljamakstud hüvitise võrra. Kindlustusandja rakendab seda sätet üksnes siis, kui kahju hüvitamise käigus on juhitud kliendi tähelepanu kindlustussumma suurendamise vajadusele.

5.1 Ehitise (hoone või rajatise) kindlustussumma

Ehitise kindlustamisel on kindlustuspoliisil üheselt välja toodud, kas ehitise on kindlustatud:

- taastamisväärtusele – kindlustusandja hüvitab ehitise taastamise kulu või

Ehitise taastamise kulu võib ajas näiteks inflatsiooni vms tegurite tõttu muutuda. Kahju hüvitamisel arvestatakse taastamise kuluga kahju hüvitamise otsuse tegemise ajal eeldusel, et otsuse tegemine ei ole viibinud kindlustusvõtjast tulenevate asjaolude tõttu.

- jääkväärtusele – kindlustusandja hüvitab ehitise taastamise kulu, millest on maha arvestatud ehitise kulumise osa.

Kindlustusleping sõlmitakse jääkväärtusele tavaliselt siis, kui ehitise kulumine on suur. Kodukindlustuses ei hinnata kulumist ehitise „tasuvusaja“ järgi (nn raamatupidamislik kulumine), vaid hinnatakse ehitise füüsilist kulumist.

Kui kindlustussumma lepib kokku numbrilise väärtusena lepingu sõlmimisel, siis pakub kindlustusandja lepingu sõlmimisel ehitise minimaalse kindlustussumma. Kui klient sõlmib lepingu kindlustusandja pakutud kindlustussumma või suurema summaga, siis kindlustusandja kahju hüvitamisel alakindlustust ei rakenda, v.a kui poliisil on märgitud, et leping on sõlmitud alakindlustusega. Samuti ei rakendu alakindlustus, kui kindlustussumma võrdub ehitise kindlustusjuhtumieelse väärtusega ja kindlustussumma numbrilises väärtuses ei ole lepingu sõlmimisel kokku lepitud.

Kui koos eramuga on kindlustatud kõik rajatised kinnistul (näiteks piirdeaed, lipumast, katusealune), ilma et neid oleks kindlustuspoliisil eraldi nimetatud, siis võib nende osas olla lepingus kokku lepitud eraldi summa, milleni kahju hüvitatakse. Kindlustusandja hüvitamiskohustus kokku piirneb eramu kindlustussummaga.

Kui kindlustusandja rakendab ehitise osadele, näiteks tehnosüsteemid eraldi kindlustussummat, siis on vastav teave toodud kindlustuspoliisil või muus kindlustuslepingu dokumendis.

5.2 Koduse vara kindlustussumma

Koduse vara kindlustussumma määrab tavaliselt klient. Kindlustussumma määramisel on mõistlik silmas pidada, et kahjustada võivad saada kõik kodused asjad. Kindlustusandja hüvitamiskohustus piirdub kindlustussummaga.

Koduse vara puhul alakindlustust enamasti ei rakendata.

Kui kindlustusandja piirab koduse vara hüvitamisel hüvitist esemete või nende gruppide lõikes, siis on vastavad piirangud esitatud kindlustuspoliisil muus kindlustuslepingu dokumendis.

Näiteks kui kindlustusandja on seadnud piirangu, mille kohaselt kunstiteoste või väärisesemete kahju hüvitatakse kuni summani, mis võrdub 25 protsenti koduse vara kindlustussummast, siis peab vastav teave olema kirjas kindlustuspoliisil.

Kindlustuslepingus võib olla kokku lepitud, kuidas arvutatakse kindlustussummat teatud asjadel, näiteks elektroonika, sh dronid, tehnoseadmed. Näiteks võib olla lepingus kokku lepitud, et mobiiltelefoni kindlustussummat arvutatakse lähtuvalt telefoni vanusest, näiteks kuni aasta vanuse telefoni kindlustussumma on võrdne uue telefoni hinnaga, aasta kuni kahe aasta vanuse telefoni kindlustussumma on 25 protsenti uue telefoni hinnast.

5.3 Vastutuskindlustuse kindlustussumma

Vastutuskindlustuse kindlustussumma määrab klient.

Kinnisvara omaniku või valdaja vastutuskindlustuse kindlustussumma määramisel eramu puhul tuleb kliendil hinnata lähtuvalt hoone asukohast ja ümbritsevast, mis summa kataks võimaliku teistele tekitatava kahju.

Korteri valdaja vastutuskindlustuse kindlustussumma võiks olla vähemalt 20 000 eurot hoone iga korruse kohta.

Kindlustussumma määramisel ei peaks klient arvestama mitmendal korrusel kindlustatav korter asub, sest veekahju tekitatakse tavaliselt alumistele korteritele, tulekahjuga kaasnev suits kahjustab eelkõige ülemisi kortereid. Samal korrusel paiknevate teiste korterite kahjustamine on tavaline eri sorti õnnetuste puhul.

6 OMAVASTUTUS

Omastatus on osa kahjust, mis jääb kindlustusjuhtumi korral kliendi enda kanda. Omastatus on määratud kindla summamana või protsendina kahju suurusest.

Kindlustuslepingus võib olla kokku lepitud erinev omastatus kindlustatud esemete või juhtumite lõikes. Kui ühes juhtumis saab kahjustada erineva omastatusega vara, siis rakendatakse üksnes suurimat omastatust.

Kõik juhtumite ja kindlustusobjektide omastatused on poliisil või muus lepingu dokumendis märgitud.

7 OHUTUSNÕUDED

Kliendil on kohustus järgida kokkulepitud ohutusnõudeid. Tavapärased ohutusnõuded on näiteks:

- vara tuleb hooldada, kasutada ja hoida heaperemehelikult

Näiteks ei ole heaperemehelik kasutada kodumasinaid teisiti, kui on ette nähtud nende kasutamise juhendis.

Heaperemehelik kasutamine tähendab muu hulgas seda, et seadmeid hooldatakse nii nagu juhendis kirjas. Näiteks on heaperemehelik mõistliku regulaarsusega puhastada pesu- või nõudepesumasinat, sh eemaldada katlakivi.

Näiteks tuleb kütte- või jahutussüsteemi, kodumasinat jms süsteemide teavitusi lugeda ning järgida juhiseid, kui need nõuavad seadme remonti, hooldust vms tegevust, mis aitab võimalikku kahju ära hoida.

- kodust vara peab hoidma nii, et selle vargus oleks mõistlikult takistatud

Näiteks

- kodust lahkudes tuleb ukсед ja aknad sulgeda
- kõrvalisele isikule kergelt ligipääsetavas kohas ei tohi jätta kodust vara järelevalveta
- kui kindlustuslepingus on märgitud valvesignalisatsiooni olemasolu, siis tuleb kodust lahkudes valvesignalisatsioon sisse lülitada
- robotniiduki laadimisjaam peab olema paigutatud vähe märgatavasse kohta
- kaasas kantavaid asju ei tohi avalikus kohas jätta järelevalveta

- tuleb järgida üldisi tuleohutusnõudeid

Näiteks tohib kasutada üksnes töökorras ja nõuetekohaselt hooldatud küttekoldeid, elektrisüsteemi jmt.

Tuleohutusnõuete täitmise eesmärk on vähendada ohtu inimese elule või tervisele, varale või keskkonnale. Nende nõuete järgimise kohustus ei sõltu kindlustuse olemasolust ega tulene kindlustuslepingust. Mõistlik on kindlustusriski hinnates eeldada, et eluruumides järgitakse tuleohutusnõudeid.

- suitsuandur peab olema töökorras.

Ohutusnõuete ja muude kindlustuslepingu tingimuste täitmisel on kliendiga võrdsustatud kõik kindlustuskohas elavad inimesed.

Kui klient ei täida ohutusnõudeid ja sellel täitmata jätmisel on seos kahju toimumise või kahju suurusega, siis on kindlustusandjal õigus vähendada kindlustushüvitist või keelduda kahju hüvitamisest.

8 KAHJUD, MIDA EI HÜVITATA

Kahjud, mida ei hüvitata, on märgitud kindlustuslepingus. Need võivad olla kindlustusandjate löikes erinevad. Näiteks ei hüvitata:

- kahju, mille klient on tekitanud tahtlikult või raske hooletuse tõttu
- ebakvaliteetsest projekteerimisest või ehitamisest tekkinud kahju. Samuti ei hüvitata kahju, mille põhjuseks on sobimatud ehitusvõtted või ebakvaliteetsed ehitusmaterjalid

Näiteks ei hüvitata kahju, kui ripplae paigaldamisel on ette nähtud, et roovi samm peab olema 400 mm, kuid tegelikkuses paigaldatakse roovid vahega 1300 mm ning lagi kukub seetõttu alla. Sel juhul on tegu ebakvaliteetsest ehitamisest tekkinud kahjuga, mida ei hüvitata.

Näiteks, kui veesüsteemi paisupaak ehitatakse küttesta pööningule nii, et see talvekülmade saabudes katki külmub, siis seda ega ka süsteemist välja voolanud vee läbi tekkinud kahju ei hüvitata. Selle olukorra tekkimisel ei ole kahju ootamatu.

Näiteks ei hüvitata kahju, kui hoone kütmiseks on paigaldatud õhksoojuspump, mis töötab üksnes kuni temperatuurini -15° C ning kui temperatuur langeb madalamale, siis jääb ruum küttesta nii, et torudes olev vesi külmub ja seetõttu tekib kahju.

Näiteks ei hüvitata kahju, mis tekib sellest, et päikesepaneelid, aku või muu energiasalvesti ei ole projekteeritud või paigaldatud erialaasjatundja poolt, on paigaldatud eirates tootja nõudeid või pole ette nähtud eluruumi teenindamiseks.

- loomuliku kulumise tagajärjel tekkinud kahju, sh pisivigastused ja iluvead (nt kriimustused, mõlgid, täkked, plekid, rebendid, värvitooni muutus), mis ei mõjuta kindlustatud eseme sihtotstarbelist kasutamist ja tekivad eseme kasutamisel paratamatult, vt näiteid punktis 10.3

Pisivigastuse või iluvea üle otsustamisel arvestatakse muuhulgas seda, kas kahjustatud esemel esines varem sarnaseid vigastusi ning kas need varem takistasid eseme sihtotstarbelist kasutamist.

Näiteks, kui lillevaas on riiulil pikalt ühel kohal seisnud ja riiul ei ole lillevaasi alt samamoodi pleekinud nagu muu riiuli pind, siis on tegu iluveaga, mida ei hüvitata. See ei ole ka äkiliselt tekkinud kahju ja seda ei hüvitata ka sel põhjusel.

Näiteks ei hüvitata kahju, kui parketil on mõned äkki tekkinud pisikriimud või täkked, mis tekivad paratamatult ka kodu hoolikal hoidmisel ja mis esinevad igal kasutatud põrandal. See on loomuliku kulumise tagajärjel tekkinud kahju, mida ei hüvitata.

- sõja, terrorismi, massiliste korratuste või rahvarahutuste tõttu tekkinud kahju

Sõja ja terrorismi läbi tekkinud kahju hüvitatakse riigi ja rahvusvahelise abi toel. Kindlustus toimib siis, kui kahjujuhtumid leiavad aset juhuslikult ja hajusalt või üksnes väikeses piirkonnas. Tavaline kindlustussüsteem ei saa oma olemuselt toimida olukorras, kus korraga tekib tohutul hulgal kahjujuhtumeid, sest risk ei ole hajutatud.

Kindlustusleping kehtib sõja korral edasi, st sõda ei lõpeta kindlustuslepingu kehtivust. Kahju, mis ei ole põhjustatud sõjast, hüvitatakse. Kui näiteks kindlustatud kodus puhkeb sõja ajal elaniku tavalisest hooletusest tulekahju, siis see kahju hüvitatakse.

Hüvitamisele ei kuulu kahju, mis on otseselt või kaudselt põhjustatud sõjast või sellega seotud meetmetest. Näiteks:

- sõjast tingitud elektrikatkestuse tõttu lakkavad töötamast kütte- või ventilatsioonisüsteemid, mis võib põhjustada niiskuskahjusid, külmakahjusid või tuleohtu
- maja süttib pommitabamusest ning kustutusvee tõttu saab kahjustada korter, mis ise tulest ega plahvatusest kahjustada ei saanud

- arvutikuriteo või küberkuritegevuse tõttu tekkinud kahju
- maavärinast või maalihkest põhjustatud kahju
- tuumaenergia tootmisest või radioaktiivsest saastest põhjustatud kahju
- kliendi nõusolekul läbiviidavatest kaeve- ja lõhketöödest tingitud kahju
- kahju, mille hüvitamist saab lepingu või garantii alusel nõuda teiselt isikult
- kahju, mis hüvitatakse kohustusliku vastutuskindlustuse alusel
- kahju, mis ei ole tekkinud konkreetse juhtumi tagajärjel, vaid järk-järgult pikema aja jooksul

Näiteks kahju, mis on tekkinud korrosioonist, mädanemisest vms pikaajalisest protsessist. Samuti ei hüvitata kahju, mis on tekkinud loomulikust kulumisest, sh näiteks koduseadmete rikkimine, kui selle põhjuseks ei ole väline sündmus ja seadme tavaline oodatav eluiga on läbi.

- looma, sh kodulooma, närlise, metslooma, putuka, linnu tekitatud kahju

Näiteks ei hüvitata putuka või linnu pesa tegemisest tekkinud kahju. Samuti ei hüvitata kassi ärakriibitud diivani või koera näritud jalanõude kahju. Ka ei kuulu hüvitamisele kodulooma küünte jäljed parketil, koduloomade näritud juhtmed ega täisroojatud vaip.

Erinevalt eelmärgitust hüvitatakse tavaliselt kahju siis, kui looma tekitatud kahju ei ole tekkinud üksnes loomale iseloomuliku riski realiseerumisel. Näiteks hüvitatakse kahju, kui lind lendab vastu aknaklaasi nii, et see puruneb või kui metsloom kahjustab asju tuppa sattudes.

Näiteid vt ka punktis 10.4.

- kahju, mis seisneb ehitise või selle osa vajumises või varisemises, kui selle põhjus ei ole äkiline ja ettenägematu

Näiteks ei hüvitata ehitise vajumise või varisemise kahju, kui põhjus on ehitise projekteerimis- või ehitusviga.

Hüvitatakse aga näiteks ehitise varisemine, mis on tingitud plahvatusest.

- pinnase vajumisest tingitud kahju
- ehitisele sadanud või muul viisil kuhjunud lume või jää raskusest tingitud kahju
- läbi ehitise piirdekonstruktsioonide (seinad, katus, aknad jmt) tunginud veest tingitud kahju

9 TEGEVUSED PEALE KAHJUJUHTUMIT

Kindlustusjuhtumi käsitlemise ja hüvitise maksmise üldist tava saab lugeda [kindlustusteenuse hea tava](#) vastavates punktides.

Kindlustusandjat tuleb juhtunust teavitada esimesel võimalusel. Edasi tuleb käituda vastavalt kindlustusandja juhistele.

Kahjujuhtumi toimumist peab tõendama kannatanu. Üheks tõendiks on kannatanu enda selgitused ja ütlused. Kindlustusandja eeldab, et oma hüvitamiskohustuse väljaselgitamiseks saab ta kannatanult selgituse – kus, mis ja millal juhtus. Selgitus peab olema piisav, et hinnata juhtumi algpõhjust. Samas näiteks varguse või vandalismi puhul on tavaliselt kahju hüvitamise eelduseks see, et juhtunust on õigeaegselt politseid teavitatud.

Kindlustuslepingus on tavaliselt kokku lepitud reeglid, kes ja kuidas valib remondiettevõtte, kus kindlustatud vara taastatakse.

Näiteks on tavaline, et vara taastamise lepingu sõlmib remondiettevõttega kannatanu. Kindlustusandja garanteerib kindlustuslepingu alusel remonditööde tasumise kannatanu eest. Taastusremondi kvaliteedi eest vastutab töö tegija.

Tavaliselt tuleb enne remonditöö tellimist kannatanul remondi eelarve kindlustusandjale esitada ning oodata sellele kindlustusandja kinnitust.

Kindlustuslepingus võib olla kokku lepitud reeglid juhuks, kui klient soovib hüvitist rahas oma pangakontole olukorras, kus on mõistlik eeldada, et klient taastab kahjustunud vara. Sellisel juhul võib makstav hüvitis erineda remondikalkulatsioonis toodust.

Juhul kui kindlustusandja maksab hüvitise kannatanu pangakontole, siis eeldatakse, et kannatanu taastab kahjustunud asja. Samas kui kindlustusandja maksab hüvitise remondikalkulatsiooni alusel, millele on lisandunud käibemaks ja hiljem selgub, et kannatanu mõistliku aja jooksul peale juhtumit vara ei taasta, siis võib kindlustusandja käibemaksu osa tagasi nõuda.

Vara taastamise maksumuse hindamisel lähtutakse muu hulgas keskkonna säästmise põhimõttest.

Näiteks on tavaline, et asja asendamise asemel see taastatakse, kui see on mõistlike kuludega võimalik.

Võimalusel hüvitatakse hävinud asi arvestades kannatanu jaoks uue kasutatud asja soetamise kulu, kui see on asja iseloomu arvestades vastuvõetav ja käibes tavaline.

On loomulik, et taastamisel kasutatakse üksnes selliseid remondivõtteid ja materjale, mis on lubatud. Võrreldavate alternatiivide korral eelistatakse lahendust, mis on keskkonnasõbralikum.

Vähendamaks remondi tagajärjel tekkivate jäätmete hulka, hüvitatakse vara taastamine mõistlikus mahus. Näiteks kui kahjustada on saanud vaid üks parketilipp, siis eelistatakse ühe lipi parandamist põranda või lipi vahetamisele.

Tavaliselt hüvitatakse ka täiendav kulu, mis tuleb sellest, et ehitis tuleb taastada uuendatud normide kohaselt.

Samas kui hoone oli ehitatud norme eirates, ei pea kindlustusandja maksma hüvitist, mille eest oleks võimalik hoone normidele vastavalt taastada. Sel juhul makstakse hüvitis üksnes summas, mis kuluks ehitise taastamisele sellisena, nagu see oli enne õnnetust.

Kui kahju tekib ehitus- või remonditööde käigus, siis sõltub kodukindlustuse lepingu alusel kahju hüvitamine juhtunu asjaoludest. Üldiselt hüvitatakse kodukindlustuslepingu alusel selliste remonditööde käigus tekkinud kahju, mida koduomanik tavaliselt võib ka ise teha, koduomanik tohtis seda tööd ise teha ja selline kahju võis tekkida ka töö hoolikal tegemisel.

Näiteks ei hüvitata kahju, kui oskusteta ja litsentsita inimene remondib elektrisüsteemi nii, et selle tagajärjel saavad vooluvõrku ühendatud seadmed kahjustada.

Näiteks ei hüvitata kahju, mille ehitusfirma on ehitamise või remondi käigus tekitanud.

Tavaliselt ei hüvitata ebaõnnestunud remondi uuesti tegemist, näiteks kui peale põranda lakkimist selgub, et midagi on valesti, lakk tuleb eemaldada ning töö uuesti teha.

Juhul, kui kindlustusjuhtumi asjaolud ei ole selged ning nende selgeks tegemiseks tuleb konstruktsioone avada, siis lepivad kindlustusandja ja klient enne tööde alustamist kokku, kes ja mis tingimustel kannab avamiseelse olukorra taastamise kulu. Näiteks, kes kannab kulu siis, kui konstruktsiooni avamine viib tõdemuseni, et tegu ei ole kindlustusjuhtumiga või kahjuga, mille hüvitamine on kindlustuslepingus ette nähtud.

Kindlustusjuhtumi toimumist, st aset leidmist peab tõendama kindlustusvõtja. Samas peab kindlustusandja tegema kindlaks hüvitamisele kuuluva kahju suuruse. Seetõttu ei ole üldiselt võimalik kirjeldada, mis olukorras on vastava kulu kandmine kliendi ja mis olukorras kindlustusvõtja kohustus.

Juhul, kui kodukindlustuse kindlustusandja on kahju hüvitanud ning talle läks üle kahju hüvitamise nõue kahju tekitaja vastu (VÕS § 492 alusel), siis tuleb kindlustusandjal teha mõistlikke jõupingutusi, et tagasinõue saaks kohustatud isiku vastu esitatud esimesel võimalusel ilma tarbetute viivitusteta. Nii tagatakse, et vastutuskindlustuse olemasolu korral, saaks kahju tekitaja esitada nõude oma vastutuskindlustuse kindlustusandja vastu kindlustuslepingus kokkulepitud nõuete esitamise perioodi jooksul.

10 NÄITED ERINEVATEST OLUKORDADEST

10.1 Näited kahjust, mille tekkimine ei ole ootamatu

Liha haamerdamine köögi töötasapinnal

Klient haamerdas liha köögi töötasapinnal ning ei kasutanud lõikelauda või muud alust.

Töötasapinnale jäid sellest pildil olevad täkked.

Tegu ei ole kodukindlustuse kindlustusjuhtumiga, sest kahju tekkimine ei olnud ootamatu.

Toolil jalgedega parkettpõranda kahjustamine

Klient kasutas söögilaua tooli, millele ei olnud paigaldatud pehmendusvilje. Paari kuuga olid tooli jalad parketi rikkunud.

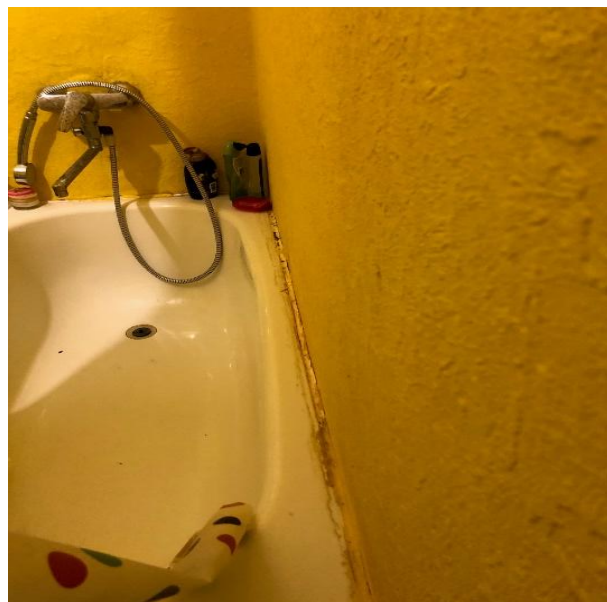
Tegu ei ole kodukindlustuse kindlustusjuhtumiga, sest kahju tekkimine ei olnud ootamatu.

Silikooni kulumine ja hermeetilisuse kadumine aja jooksul

Vanni ja seina vaheline vuuk oli täidetud silikooniga. Vuugitäide paratamatult kulub ja ühel hetkel pääseb vesi läbi tekkinud prao.

Tegu ei ole kodukindlustuse kindlustusjuhtumiga, sest kahju ei tekkinud ootamatult.

10.2 Näited kahjust, mille tekkimine ei ole äkiline

Hallitus

Pika aja jooksul on toa sein ja lae äärde ning ka seinale põranda lähedal tekkinud hallitus.

Sellist kahju tavaliselt kodukindlustuse lepingu alusel ei hüvitata.

Kulunud diivan

Diivan on pika kasutusaja jooksul kulunud. Sellist kahju tavaliselt kodukindlustuse lepingu alusel ei hüvitata.

10.3 Näited pisivigastustest ja iluvigadest

Põranda servas olev liist on aja jooksul kahjustunud. Sellel on paar täket ning ka ümbritsev põrand on kulunud nii, et need pisivead ei riiva silma. Sellist kahju ei hüvitata.

10.4 Looma tekitatud kahju

Rähn kahjustas maja tuulekasti. Tegu on kahjuga, mida ei hüvitata.

10.5 Üürikorterina kasutava eluruumi kindlustamise üksikasjad

Kindlustuslepingut sõlmides soovib kindlustusandja kindlustusrisi hindamiseks ning sobiva teenuse pakkumiseks teada, kas eluruumi kasutatakse lühiajaliseks üürimiseks või üüritakse eluruumi pikemaks ajaks välja. Lühiajaline üürimine on olukord, kus eluruumi saab raha eest kasutada alates mõnest tunnist kuni ühe kuuni.

Üürikorteris tekkinud kahju hüvitamine sõltub väga suurel määral sellest, milline kindlustuskaitse on valitud. Näiteks on tavaline, et üürniku tekitatud kahju hüvitatakse vaid siis, kui selleks on valitud eraldi täiendav kindlustuskaitse.